

BÆJAR- OG HÉRAÐSBÓKASAFNIÐ

HÉRAÐSSKJALASAFNIÐ

ÍSAFIRÐI

ÁRSSKÝRSLA 1996 [\(1995\)](#)

ÚTDRÁTTUR:

BÓKASAFNIÐ:

SAMEINING:

1. júní 1996 voru 5 hreppar sameinaðir Ísafjarðarkaupstað og heitir sveitarfélagið síðan Ísafjarðarbær. Staðirnir (hverfin) halda að sjálfsögðu áfram sínum nöfnum. Bókasöfnin (8) eru nú rekin sem ein heild, aðalsafn á Ísafirði og útibú eða deildir á Þingeyri, Flateyri og Suðureyri auk safnanna á Hrafnseyri, Höfða, Ástúni og Holti. Áður hafa gengið inn í safnið á Ísafirði bókasöfn/lestrarfélögin í Sléttuhreppi, Grunnvíkurhreppi, Snæfjallahreppi, og 2 í Eyrarhreppi (Skutulsfirði og Hnífsdal).

ÚTLÁN:

Útlán bókasafnsins Ísafirði voru 25.899, en útlán hreppssafnanna sem sameinuðust voru 6.593. Samtals voru útlánin 32.492 á árinu, sem er heldur minna en s.l. ár (um 35.000). Mest var lánað út af fræðiritum, um 40%, útlán skáldrita voru 35% og barnaefni um 25%.

UPPLÝSINGAÞJÓNUSTA:

Heimildaleitir voru liðlega 2.000 og upplýsingabeiðnir um 9.000 á árinu í aðalsafni.

SAFNGESTIR:

Áætlað er að um 20.000 gestir hafi komið í bókasafnið á Ísafirði á árinu.

SKRÁNING:

Á bókasafninu er nú unnið að uppbyggingu tölvuskrár yfir allar bækur í söfnum í héraðinu, bæði hreppssafna og safna í skólum og stofnunum. Stefnt er að því að opna skrár safnsins á Internetinu á næsta ári.

SAFNKOSTUR:

Bókageymsla safnsins á Ísafirði er nú 71.126 bindi samkvæmt aðfangaskrá. Utan aðfangaskrár eru um 3.000 bindi, alls er safnkosturinn því um 74.000 b. Bókakostur hreppssafnanna sem sameinuðust er um 30.800 þannig að heildarsafnkosturinn er um 105.000 bindi. Áætlað er að ljúka endurflokkun og uppsetningu á um 25.000 bóka í hillur í bókaeymslum í Gamla sjúkrahúsinu (um 500 hillumetrar) í maí n.k.

GAGNABANKAR:

Bókasafnið á Ísafirði hefur aðgang að öllum bókasöfn landsins sem veita netaðgang að skrá, og erlendum gagnabönkum s.s. Dialog. Safnið veitir lánþegum aðgang að Internetinu. Safnið hefur jafnframt aðgang að gagnasafni Morgunblaðsins o.fl.

HÉRAÐSSKJALASAFNIÐ:

Öllu safninu hefur nú verið komið fyrir Gamla sjúkrahúsinu. Unnið er að skráningu og þökkun skjalanna í sýrufriar umbúðir, jafnframt því sem unnið er að söfnun skjala í héraðinu. Lokið flutningi á öllu filmu- og myndasafninu í húsið og frágangi í sérstakar umbúðir og hillur (nálægt 100.000 filmur og myndir).

GAMLA SJÚKRAHÚSIÐ:

Litlar sem engar framkvæmdir voru við húsið á árinu, Vonir standa nú til þess að Bæjarsjóður

Ísafjarðar veiti á næsta ári umtalsverðu fé til hússins, enda er það inn á framkvæmdaáætlun næstu ára. Húsafriðunarsjóður hefur gefið vilyrði fyrir styrkjum til verksins. Kostnaðaráætlun vegna endurbyggingar hússins hljóðar upp á um 60 milljónir kr.

ÁRSYFIRLIT:

BÓKASAFNIÐ:

ÚTLÁN:

Á árinu voru heildarútlán bókasafnsins á Ísafirði 25.899 bindi, en voru (29.711) árið 1995. Í aðalsafni voru útlánin 21.745 (25.381), en til stofnana o.fl. voru útlán 3.700 (3.483) bindi. Útlán í hreppasöfnunum voru útlán 6.593. Heildarútlán bókasafnsins (í Ísafjarðarbæ) voru því 32.492 bindi. Hlutfallsleg aukning hefur verið í útlánum á fræðiritum undanfarin ár, en hlutfall skáldrita fer minnkandi. Útlán á hvern íbúa bæjarins eru 7.0 miðað við (8.5) eint./íb. árið 1995. Bent er á að framangreindar útlánatölur eiga eingöngu við um rit sem eru lánuð út af safninu - lán á lesstofu, leskróka, handbókalán, blaða- og tímaritalán o.þ.h. eru ekki talin með. Áætlað er að þessi innanhússnotkun nemi u.þ.b. 50% af útlánum aðalsafnsins. Rekstri bókasafnsins í Hnífsdal var hætt, enda aðsókn orðin sáralítill og lánþegar löngu farnir að nota sér aðalsafnið á Ísafirði.

MILLISAFNALÁN:

Rit lánuð öðrum söfnum voru 10 (2), og rit fengin að láni voru 184 (68). Hljóðbækur fengnar að láni voru 260 (270). Samtals 454 millisafnalán (340).

ÖNNUR ÚTLÁN:

Auk venjulegra útlána voru 319 (451) bækur sendar íbúum sýslunnar í pósti. Í stofnunum voru lánaðar út 3.700 (3.483) bækur. Önnur sérútlán m.a. til skipa voru 114 (181). Alls voru þessi útlán 4.133 (4.178)

SÖGUSTUNDIR:

31 sögustund fyrir börn var á árinu (28) og komu 260 (215) börn.

PANTANIR:

Á árinu voru afgreiddar 275 (266) pantanir á bókum (vegna lána).

LÁNÞEGAR:

Áætlað er að lánþegar sem koma í safnið á Ísafirði að staðaldri séu um 700.

SAFNGESTIR:

Áætlað er að tæplega 20.000 gestir hafi komið í safnið á Ísafirði á árinu.

SKRÁNING:

Bókasöfn í eftirtöldum sveitarfélögum í héraðinu hefa verið skráð að mestu í tölvukerfi safnsins hér: Nauteyrarhr. (Laugaland), Reykjarfjarðar-, Ögur- og Snæfjallahr., (Reykjanes), Súðavíkurrh., Flateyrarhr., Mýrahr. (Ingjaldssandi) og Mosvallahrepps (Holti) auk þess sem bókasafn Bolungarvíkur er skráð í sama kerfi. Unnið er að því að skrá safnið á Suðureyri, og áætlað að skrá söfnin í Dýrafirði í kerfið á næstunni.

Allur innlendi bókakostur aðalsafnsins, útgefinn eftir 1987, og erlendar útlánabækur eru skráður í tölvukerfi, auk þess sem safnkostur Grunnskólans og Fræðslukrifstofunnar er skráður í kerfið, en þessar stofnanir hafa búnað til að leita í skrá safnsins. Unnið er að skráningu eldri rita safnsins hér samtímis endurflokkun og uppröðun í geymslu á Gamla sjúkrahúsinu. Lokið er endurflokkun og röðun geymsluhlutans á bilinu 000 til 599 í Dewey.

Áætlað er að þessari endurskipulagningu og tölvuskráningu eldri bóka verði lokið á næsta ári. Vonir standa til þess og að hægt verði að opna aðgang að skrá safnsins á Internetinu innan árs - þannig að allir "bæjarbúar" geti leitað í skrá safnanna á tillits til búsetu.

Fyrirhugað er samstarf við Fjórðungssjúkrahúsið um skráningu bóka og tímarita sjúkrahússins í þetta

sama kerfi og hugsanlega Framhaldsskólann. Þessi samvinna safnanna í héraðinu er til afar mikils hagræðis og sparnaðar og auðveldar alla heimildaöflun.

SAFNKOSTUR:

Í árslok taldist safnkosturinn á Ísafirði 71.126 en var (68.154) eintök í ársbyrjun.

Aukningin var 2.972 eintök, miðað við (1.017) s.l. ár. Keypt voru 1.051 bók (1.172), og bækur gefnar safninu voru 339, miðað við (123) s.l. ár. Afskrifaðar voru 311 bækur (278 s.l. ár), einnig voru færðar í skrár 1.893 eldri bækur safnsins sem eru taldar með í aukningu ársins. 72 (51) bækur voru bundnar inn. Heildarsafnkosturinn er um 74.000 bindi þar sem nokkuð er til af óskráðu efni. Meginhluta safnkostsins (um 40.000 bindi) hefur verið komið fyrir í Gamla sjúkrahúsinu og er unnið er að endurflokkun og uppröðun þessara bóka í hillur í kjallara hússins eins og áður sagði.

Safnkostur hreppssafnanna er 30.791 auk um 2.500 bóka úr lestrarfélögunum norðan Djúps - þess má geta að fyrirhugað er að varðveita Lestrarfélag Grunnavíkur sem heild í Gamla sjúkrahúsinu (sérdeild) sem dæmigert lestrarfélag frá fyrri hluta aldarinnar auk þess sem margar af bókum félagsins eru bundnar inn í roð (hlýra/steinbít) sem er óvenjulegt.

GAGNABANKAR:

Safnið hefur s.l. 7 ár haft tölvusamband við erlenda gangabanka (DIALOG), þar sem hægt er að leita upplýsinga um hvaðeina - en notkun á honum hefur snarminnkað eftir að gagnabönkum fjölgaði á Internetinu, enda er hann dýr. Safnið hefur einnig aðgang að GEGNI, (þ.e. skrá Landsbókasafns, Háskólabókasafns auk fleiri ríkissafna). Einnig hefur safnið undanfarið 4 ár haft aðgang að INTERNETinu og á árinu var opnað á aðgang lánþega að netinu. Safnið hefur einnig aðgang að gögnum hjá SKÝRR, m.a. bókaskrár Borgarbókasafns, Landsspítalans, RÚV, Skólasafnamiðstöðvar Reykjavíkur, Ljósmyndasafns Reykjavíkur, DV auk Þjóðskrár o.fl. Safnið hefur jafnframt aðgang að gagnasafni Morgunblaðsins hjá STRENG. Þannig hefur safnið nú beinan aðgang að nánast öllum heimildum í söfnum innanlands og mörgum erlendis, gögnum sem hægt er að útvega með skömmum fyrirvara með millisafnalánum eða ljósrítum, ef ekki beint um tölvusamband - þessi aðstaða gerir safninu kleift að veita betri þjónustu en áður, sambærilega og hægt er að veita í stórum söfnum á höfuðborgarsvæðinu.

STARFSLIÐ:

Sama og s.l. ár: Edda B. Kristmundsdóttir, bókasafnsfræðingur (66%), Elín Magnfreðsdóttir, bókavörður (66%), Jóhann Hinriksson, forstöðumaður (100%) og Þórdís Þorleifsdóttir, bókavörður (66%). Jóna Símonía Bjarnadóttir sagnfræðingur vann við afleysingar, en hún starfar aðallega sem skjalavörður við Héraðsskjalasafnið. Guðmundur Friðgeir Magnússon er bókavörður á Þingeyri, Jóhanna Guðmundsdóttir Höfða Dýrafirði, Ásvaldur Guðmundsson Ástúni Ingjaldssandi, Sólveig Ingvarsdóttir Holti Önundarfirði, Pétur G. Þorkelsson Flateyri og Marías Þórðarson er bókavörður á Suðureyri.

ÚTLÁNATÍMAR:

Frá 1. jan. til 1. júní og frá 1. okt. til 31. des. var safnið opið 27 klst. á viku (virka daga kl. 15-20 og laugard. 15-17), frá 1. júní til 1. okt. var safnið opið 22 klst. á viku (virka daga kl. 15-19, laugardaga 15-17). Hreppasófnin fyrrverandi á Þingeyri, Flateyri og Suðureyri eru opin að jafnaði 4 klst. á viku a.m.k. vetrarmánuðina, en þau minnstu eftir samkomulagi eins og verið hefur.

STOFNANIR:

Þjónusta við stofnanir (þ.e. sjúkrahús, elliheimili, dvalarheimili (Hlíf), fræðsluskrifstofa, dagheimili og hótelið) var með svipuðum hætti og undanfarið. Aðallega er um að ræða útlán bóka, skráning og frágangur/viðhald bóka. Farið er einu sinni í viku á sjúkrahúsið og elliheimilið og dvalarheimilið og afgreiðslu sinnt að jafnaði 3 klst. í hvert skipti.

SKÓLAR:

Eins og áður hefur safnið séð um skráningu og flokkun bóka Grunnskólans í tölvukerfi safnsins, en skólinn hefur aðgang að þessum skrár í tölvu skólasafnsins. Framhald var á safnkynningu fyrir nemendur Grunnskólans í samvinnu við skólasafnvörð. Bókasafnið hefur sinnt þörfum nemenda Framhaldsskólans fyrir ítarefni (bækur / tímaritsgreinar o.fl.) að verulegu leiti, en mikið vantar á skipuleg vinnubrögð af hálfu skólans við þetta starf. Með auknu húsrými og tölvubúnaði bókasafnsins í Gamla sjúkrahúsinu má stórbæta þessa þjónustu og auka hagkvæmni. Jafnframt er eðlilegt að Framhaldsskólinn taki þátt í kostnaði við þessa samvinnu eins og aðrar stofnanir.

HREPPSBÓKASÖFN:

Samstarf við þessi söfn var með líku sniði og undanfarin ár. Eftir sameiningu sveitarfélagana í júní s.l. er aðeins Súðavík eftir (en hrepparnir í Inndjúpinu hafa verið sameinaðir Súðavíkurhreppi). Bókakostur þessara hreppa er skráður í tölvu safnsins á Ísafirði - öðru hvoru eru útprentanir yfir safnkostinn þar sendar inneftir en það auðveldar bókavörðum í bókasöfnunum alla leit að ritum. Unnið er að gerð samstarfssamnings við Súðavíkurhrepp og Bolungarvíkurkaupstað um héraðsþjónustu safnsins á Ísafirði við þessi sveitarfélög á næst ári.

HÉRAÐSSKJALASAFNIÐ:

Mikil aukning hefur verið undanfarið í starfsemi safnsins við söfnun og frágang skjala. Fyrirspurnum varðandi skjalaheimildir hefur fjölgað mikið. Jóna Símonía Bjarnadóttir, sagnfræðingur, vann við safnið í 67% starfi. Unnið var áfram að söfnun skjala og athugun á ástandi í skjalageymslum í héraðinu, unnið er að því að fara í gegnum öll skjöl safnsins og búa um að nýju í geymslum í Gamla sjúkrahúsinu. Mikið hefur borist af skjölum og standa vonir til þess að hægt verði að búa um þau fljótlega. Fyrir nokkru afhenti Sögufélag Ísfirðinga safninu úrklippusafn Sigurðar Kristjánssonar frá Súðavík, samtals 10 möppur og er að því góður fengur, að auki eru væntanlegt ljósmyndasafn Sigurðar, mest myndir úr Súðavík o.fl. Í árslok 1996 voru færslur í aðfangabók orðnar 2.658 en voru í ársbyrjun (1.910).

MYNDASAFNIÐ:

Stöðugt vaxandi annir eru við afgreiðslu myndasafninu. Framhald varð á átaksverkefni síðastliðið haust og þá m.a. unnið við frágang og umbúnað á ljósmyndum frá Ljósmyndastofu Leós og allt myndasafn Vesfirska Fréttablaðsins. Þetta verkefni stendur enn yfir og verður fram á árið 1997. Í ljósmyndadeild safnsins eru nú nálgægt 100.000 filmur og ljósmyndir. Á árinu fékk safnið styrk frá Þjóðhátíðarsjóði og var honum varið til kaupa á "skanner" - þ.e. tæki til að afrita myndir og filmur yfir á stafrænt form - með þessum búnaði er öll afgreiðsla ljósmynda og filma auðveldari, m.a. er nú hægt að senda myndir hvert í heim sem er á Internetinu.

GAMLA SJÚKRAHÚSIÐ:

Engar framkvæmdir voru við Gamla sjúkrahúsið á árinu. Knútur Jeppesen arkitekt hefur unnið að endurhönnun hússins og eru komnar tillögur að innra skipulagi hússins. Í áætlunum um endurbyggingu Gamla sjúkrahússins er gert ráð fyrir að húsið haldi sinni upprunalegu mynd eftir því sem mögulegt er. Kostnaðaráætlun vegna endurbyggingarinnar er um 60 milljónir kr. Fram til þessa hefur tekist að fá styrki og framlög upp á tæpar 10 milljónir. Húsafriðunarsjóður hefur gefið viljrði fyrir áframhaldandi styrkjum til verksins eins má gera ráð fyrir styrk frá Framkvæmdasjóði ferlimála vegna lyftu. Samkvæmt framkvæmdaáætlun Ísafjarðarbæjar er áætlað að verja verulegu fé til Gamla sjúkrahússins á næstu 2 árum (30.000.000 árið 1997), þannig að hægt verði að flytja alla starfsemi safnanna í húsið, vonandi á árinu 1998.

STJÓRN:

Á árinu var gerð veruleg breyting á stjórnkerfi bæjarins, auk þess sem 5 hreppar voru sameinaðir Ísafjarðarkaupstað. Nú fer Menningarnefnd Ísafjarðarbæjar með málefni safnanna af hálfu Ísafjarðarbæjar, en unnið er að gerð samstarfssamnings við Súðavíkurhrepp og Bolungarvíkurkaupstað um aðild þeirra að rekstri safnanna - enda eru þau héraðssöfn og þjóna íbúum allra sveitarfélaganna á norðanverðum Vestfjörðum jafnt.

Í Menningarnefnd eiga nú sæti:

Geirprúður Charlesdóttir, formaður, Ísafirði
Þórir Örn Guðmundsson, varaformaður, Þingeyri
Björn E. Hafberg, Flateyri
Bryndís Birgisdóttir, Suðureyri
Bryndís Friðgeirsdóttir, Ísafirði
Guðni Jóhannesson, Ísafirði
Kristján Freyr Halldórsson, Ísafirði

9.apríl 1997

Jóhann Hinriksson

